

”En ulv i fåreklæder” – nogle kommentarer til lovforslaget om ændring af økonomiloven

Folkekirkens fællesfond er folkekirkens fælles centrale kasse, der primært finansieres gennem landskirkeskatten som pålægges den lokale ligning. Fællesfondens midler anvendes til udgiftsområder af fælles interesse for hele folkekirken.

Fællesfonden har i de senere år været at sammenligne med Danaidernes kar – altså en bundløs kasse – og nu tages der så initiativ til at redde den centrale økonomi – og tilsyneladende er den eneste mulighed en ændring af økonomiloven.

Selv om man altid skal se positivt på nye tiltag – indtil det modsatte er bevist – så har jeg mine store betænkeligheder ved det lovforslag til ændring af økonomiloven, som kirkeministeriet for nylig har sendt til høring. I Landsforeningen af menighedsråds høringssvar har jeg i en mindretalsudtalelse udtrykt mine betænkeligheder ved lovforslaget.

Efter flere års elendig administration og manglende budgetopfølgning af Fællesfondens, hvilket både Rigsrevisionens rapport og advokatundersøgelsen af kirkeministeriets forvaltning har peget på, så ser man nu ikke anden udvej for at redde økonomien end ved at ændre lov om folkekirkens økonomi, således at de lokale kirkelige kasser skal have ”regningen” på pensionsudgifter, revision, og forsikring mens administrationen og beslutningerne fortsat skal foregå centralt i kirkeministeriet.

Med den hidtidige forvaltning af Fællesfonden kan jeg som menighedsrådsmedlem ikke have meget tillid til en central forvaltning af store dele af folkekirkens lokale udgifter. – Det er nu engang sådan ” at den der bestiller musikken – også skal betale” – det giver som regel det bedste økonomiske resultat. Det fremlægges som decentralisering – men det er centralisering. Det forekommer mig at være ”en ulv i fåreklæder”.-

Lovforslaget indeholder mange ændringer – og der lokkes først og fremmest med at nu kan menighedsrådene ansætte præster - vel at mærke overenskomstansatte præster og 3 års løn skal forud deponeres i stiftet - man skal jo passe på med ikke at vise menighedsrådene for stor tillid!

Det har i mange år fra folkekirkens side været et stort ønske om flere præstestillinger og mange steder har menighedsrådet været nødt til at ansætte andre medarbejdere for på den måde at afhjælpe præstemanglen og nu bliver vi så i menighedsrådene beskyldt for at personaleforbruget er alt for stort – men det har været en

2

nødvendighed, når der ikke har været og ikke er politisk vilje til at afsætte flere penge på finansloven til præstestillinger.

Med lovforslagets ændringer vil menighedsrådene få mulighed for selv at finansiere præstestillinger, men samtidig hedder det i bemærkningerne til lovforslaget, at den lokale kirkeskat må under ingen omstændigheder må stige.-

Jeg har meget svært ved at se sammenhæng i noget af det.-

Det kan kun være som ” en ulv i fåreklæder”

Jeg så meget hellere at der på finansloven blev bevilget penge til flere præstestillinger, som der er et stort behov for. Men så længe regeringen fastholder skattestoppet, så har man åbenbart fundet det nødvendigt at lave dette noget tvivlsomme tiltag, som jeg tror kun kan finde anvendelse få steder.

Lovforslaget indeholder også en ændring af udbetaling af gravstedskapitalerne til menighedsrådene, hvor der foreslås, at omlægge udbetalingen efter annuitetsprincippet. Dette princip indebærer, at udbetalingen af gravstedskapitalen med tillæg af renter påbegyndes straks efter at det er indbetalt til stiftet, således at kapitalen bliver udbetalt til kirkekassen løbende i gravstedets fredningstid. Denne omlægning skaber en øget likviditet hos menighedsrådene – og hvorfor nu det? – Jo, for de penge har kirkeministeriet tænkt sig at inddrive , fordi der i Fællesfondens kasse mangler 1.6 mia. til allerede optjente tjenestemandspensioner!

I bemærkningerne til lovforslaget hedder det, at der ikke er hensat midler i Fællesfonden til at dække denne pensionsforpligtelse og at de lokale kasser har haft et forbrug, som de ikke hidtil har betalt for.- Det forekommer mig at være en sandhed med modifikationer - menighedsrådene har handlet efter gældende lovgivning, hvor pensionen blev ydet fra Fællesfonden, men der er jo sket det, at Fællesfonden bare har ”glemt” at hensætte penge til formålet og det skal menighedsrådene nu tvinges til at finansiere via en omlægning af udbetalingen af gravstedskapitalerne. Gravstedskapitalerne er indbetalinger fra gravstedsejerne til vedligeholdelse af deres gravsteder og ikke til tjenestemandspensioner! –

Det forekommer mig meget betænkelig, at man således udhuler kirkens kapitaler for at stoppe et stort hul i fællesfondens driftsudgifter. På sigt vil kirkens kapitaler blive halveret og det vil forringe menighedsrådenes lånemuligheder i stiftsmidlerne. Muligheden for optagelse af disse lån i stiftsmidlerne har været til stor gavn især for de små landsogne i økonomisk svage områder. Ligeledes har man i lovforslaget slettet den faste rentesats på 4%, hvilket kan give en ekstra knap at dreje på, hvis Fællesfonden skulle mangle penge! -

Menighedsrådene får pålagt nogle lovpligtige økonomiske byrder uden at have reel indflydelse og det udelukkende på grund af rod i den centrale økonomi.

For mig at se giver Lovforslaget i sin helhed indtryk af at det drejer sig mere om at redde likviditeten i Fællefonden ved at flytte nogle økonomiske forpligtelser ud i menighedsrådene og ad den vej forbruge af kirkens kapitaler til driftsudgifter end det drejer sig om decentralisering og gennemsigtighed i forvaltningen, som det ellers så smukt hedder i bemærkningerne til lovforslaget – det er ”En ulv i fåreklæder”.

Hele ”det kirkelige landskab” har gentagne gange udtrykt ønske om et fælles udredningsudvalg til nærmere undersøgelse og kortlægning af hele folkekirkens økonomi og forvaltning, men dette har ikke vundet gehør hos ministeren. I stedet fremsættes der nu et lovforslag, der kun er udtryk for en lappeløsning og som pålægger menighedsrådene faste lovpligtige udgifter, som de ingen reel indflydelse har på.-

Det kan kun medvirke til at der er bliver færre penge til det lokale kirkelige liv.-

Lovforslaget foregiver et, men er noget andet - ”en ulv i fåreklæder”.

Kirsten Luunbjerg

Medlem af bestyrelsen i Landsforeningen af menighedsråd